

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ТА ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ**

РАННЯ ПРОФІЛАКТИКА НЕГАТИВНИХ ПРОЯВІВ У ПОВЕДІНЦІ ДІТЕЙ

Силабус освітнього компонента

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	Початкова освіта, Дошкільна освіта
Освітня програма	Початкова освіта, Дошкільна освіта
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	Очна/заочна
Курс, семестр	7 семестр
Обсяг дисципліни	5 кредитів (60 ауд./ 90 сам. роб)
Семестровий контроль	Залік
Мова викладання	Українська
Викладач	Казакова Наталія Вікторівна, кандидат педагогічних наук, доцент
Профайл викладача	
Контактний телефон	+380983236656
E-mail:	natvikt@ukr.net
Сторінка дисципліни	
Консультації	<i>Очні консультації:</i> за графіком консультацій. <i>Онлайн консультації:</i> за попередньою домовленістю Viber (+380983236656) в робочі дні з 13.00 до 14.00

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Кожна дитина – неповторна, тому й підходити до неї потрібно з урахуванням тих впливів, які справляють на неї виховання, навчання та соціальне середовище. Дорослі мають зрозуміти справжні причини негативних проявів у поведінці дитини з огляду на її індивідуально-типологічні особливості, можливості й інтереси, стиль сімейного виховання.

Через спостереження за дитиною в різних ситуаціях: як вона поводить себе в нових умовах, як реагує на труднощі під час виконання навчальних завдань, яким способом вирішує конфлікти, вихователі матимуть змогу виявити відхилення в дитячій поведінці та скоригувати їх.

Безперечно, ця допомога стане продуктивною, коли буде відома модель сімейних стосунків, тих різноманітних впливів, яких зазнає дитина від членів своєї сім'ї – людей різної статі, віку, вподобань, які повсякденно, щомиті виховують своїми вчинками, інтонацією, висловлюваннями, жестами, мімікою. Справедливо зазначити, що від того, наскільки серйозно батьки ставляться до дитячих проблем, як глибоко розуміють її емоційний стан, допомагають їй оволодіти новими способами адаптації, залежатиме формування важливих моральних якостей, рис характеру, способів поведінки, які мають винятково важливе значення для наступного вікового періоду життя їхньої дитини.

Діти з негативними проявами в поведінці – це діти, в яких під впливом несприятливих для їхнього розвитку соціальних, психолого-педагогічних і медико-біологічних факторів відбувається порушення ставлень до норм поведінки.

Поняття «важковиховуваність» сьогодні використовується достатньо часто, разом з тим, ця проблема не є суто дитячою. Вона виникла на основі труднощів у стосунках батьків і педагогів з дітьми, а також внаслідок конфліктів між дитячими потребами і можливостями їх задоволення, отож містить у собі три елемента: вихователя, дитину та їхню взаємодію. Підґрунтя важковиховуваності криється у вихованні, в умовах, у яких дитина зростає в роки раннього дитинства: «Якщо дитина стала важкою, якщо все, що посилює іншим людям їй непосильне, то це означає, що у дитинстві вона не дістала для свого розвитку від людей, які її оточують, того, що повинна була дістати».

У дитинстві закладається фундамент особистості – формуються її основні мотиваційні, інструментальні та стильові риси, первинні етичні поняття та категорії, здатність бачити прекрасне навколо себе. У свідомості дитини виникає розуміння власних можливостей та свого місця в системі суспільних відносин. Дитина поступово входить в суспільне середовище, формується як особистість, яка постійно розвивається. Перетворення людського індивіда на особистість відбувається у процесі соціалізації. Соціалізація, таким чином, є процесом входження дитини в соціальне середовище, що включає в себе засвоєння мови, норм і правил поведінки, моральних цінностей – тобто всього того, що складає культуру суспільства. Соціалізацію проходять усі діти, починаючи з самого народження, набуваючи певної системи знань та уявлень про соціальний світ, засвоюючи норми і правила поведінки у суспільстві, оволодіваючи певними вміннями і соціальними навичками, культурою свого народу.

Важливо розвивати цілісне бачення педагогіки з позиції, що раннє виховання дитини у суспільстві їй подібних є завданням номер один.

Поняття «рання профілактика» вживають як у широкому, так і вузькому розумінні:

- у широкому – це правильне виховання дитини, яке повинно починатися з раннього дитинства; це перша умова попередження негативних проявів у її поведінці;

- у вузькому – це система спеціальних заходів, спрямованих на подолання перших, нерідко ще малопомітних, тих чи інших відхилень у системі суб'єктивних ставлень і поведінки особистості, які можуть проявлятися у дітей дошкільного віку та на будь-якому етапі розвитку дитини.

Рання профілактика починається не з моменту зовнішнього прояву негативної поведінки дитини, а з виявлення перших, мало помітних негативних симптомів у стосунках і поведінці дитини. Загальновідомо, що такі відхилення помічаються досить рано.

Навчальна дисципліна «Рання профілактика негативних проявів у поведінці дітей» зорієнтована на забезпечення здобувачів вищої освіти необхідними знаннями про індивідуально-вікові особливості дітей дошкільного та молодшого шкільного віку, сучасні зміст, форми і методи роботи з ними в умовах сім'ї та закладах освіти (ЗДО/ початкова школа), спрямовані на ранню профілактику негативних проявів у поведінці дітей.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є напрями, зміст, форми і методи роботи батьків, педагогів із різними категоріями дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Рання профілактика негативних проявів у поведінці дітей» є формування у здобувачів вищої освіти готовності здійснювати ранню профілактику негативних проявів у поведінці дітей у закладі освіти та сім'ї.

Завдання навчальної дисципліни:

- оволодіти системою психолого-педагогічних знань щодо індивідуально-вікових особливостей дітей дошкільного та молодшого шкільного віку;
- розкрити ознаки негативних проявів у поведінці молодших школярів (уперті, балакучі, ліниві, жадібні та ін.), визначити їх основні причини виникнення;
- розглянути питання виховання дітей, схильних до негативних проявів у поведінці;
- визначити напрями, зміст, форми і методи роботи батьків і педагогів (вихователів ЗДО, вчителів початкової школи) з дітьми на засадах гуманної педагогіки, партнерства;
- розвинути уміння налагоджувати взаємини з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку, їх батьками, педагогами на засадах гуманізму, партнерства, співпраці;
- виховувати у здобувачів вищої освіти морально-етичних якостей педагога (поваги, любові, толерантності, конфіденційності, відповідальності та ін.).

У результаті вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні *знати*:

- ознаки та причини негативних проявів у поведінці дітей;
- особливості виховання дітей, схильних до негативних проявів у поведінці;
- індивідуально-психологічні особливості різних категорій дітей;
- суть ранньої профілактики негативних проявів у поведінці дітей;
- технологічні підходи щодо організації роботи з ними в умовах закладу освіти (ЗДО, початкова школа) та виховання в сім'ї;
- стратегії і техніки формування особистісної значущості дитини.

Уміти:

- спостерігати за поведінкою дітей та вчасно виділити тих, хто потребує особливої уваги і педагогічного впливу;
- виявляти ознаки і причини негативних проявів у поведінці дітей дошкільного та молодшого шкільного віку; з'ясовувати їх проблеми та сприяти їх вирішенню;
- здійснювати системний підхід до інтерпретації поведінки дітей (це розвинена міра спостережливості, коли педагог набуває уміння робити висновки про чинники поведінки дитини, ґрунтуючись на теоретичних знаннях про дитину та здібностях чуттєво-сенсорного її співпереживання) та обирати педагогічно доцільну поведінку дорослого при цьому;
- бачити позитивні якості особистості дитини, на які можна покластися у вихованні;
- володіти технологічними підходами щодо організації роботи з дітьми з негативними проявами у поведінці в умовах закладу освіти (ЗДО, початкова школа);
- застосовувати стратегії і техніки формування особистісної значущості дитини в сім'ї;
- налагоджувати контакт із дітьми з негативними проявами у поведінці, їх батьками;
- визначати оптимальні умови взаємодії батьків і дітей, подолати відчуженість між дитиною й вихователем.

2. Пререквізити навчальної дисципліни

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Рання профілактика негативних проявів у поведінці дітей» значно підвищиться, якщо здобувачі вищої освіти попередньо опанували матеріалом таких дисциплін як: вступ до спеціальності, загальна педагогіка, загальна психологія, вікова і педагогічна психології, одержаних на попередніх курсах навчання, а також пройшли такі види практики: ознайомлювальна, позакласна виховна робота.

Обсяг дисципліни

Вид заняття	Кількість годин
лекції	34
семінарські заняття / практичні / лабораторні	26
самостійна робота	90

Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів / годин	Кількість змістових модулів	Вид підсумкового контролю	Нормативна/вибіркова
2025-2026	4	7	Початкова освіта, Дошкільна освіта	5 / 150	3	Залік	Вибіркова

3. Зміст та план вивчення навчальної дисципліни

№	Теми	Аудиторні години	Лекції	Семінарські Практичні
	ЗМ 1. Проблеми батьків і педагогів у вихованні сучасних дітей			
1.	Суть ранньої профілактики негативних проявів у поведінці дітей	6	4	2
2.	Негативні прояви у поведінці дітей, їх ознаки та причини. Поведінкові проблеми, корисні для дітей	6	4	2
	ЗМ 2. Мистецтво виховання з любов'ю до дитини			

3.	Дитяча неслухняність. Дитячі капризи та істерики.	6	4	2
4.	Дитяча впертість. Дитячий егоїзм.	4	2	2
5.	Дитяче ябедництво. Дитяча брехливість.	4	2	2
6.	Дитячі укуси. Дитяча схильність до лихослів'я	4	2	2
7.	Дитяча жадібність. Діти, які беруть чуже	4	2	2
8.	Дитяча хвалькуватість. Дитячі образи.	4	2	2
9.	Дитячі ревності. Дитяча заздрість.	4	2	2
10.	Дитячі лінощі. Дитяча маніпуляція.	4	2	2
11.	Дитяча жорстокість. Дитяча демонстративність.	4	2	2
	ЗМ 3. Умови успішного виховання дитини			
12.	Стратегії та техніки формування особистісної значущості дитини	6	4	2
13.	Розвиток емоційного інтелекту молодших школярів у Новій українській школі.	4	2	2
	Всього	60	34	26

4. Самостійна робота студентів

№ з/п теми	Зміст завдань	Кількість годин
1.	1. Розкрити питання: «Виховання культури поведінки молодших школярів як педагогічна проблема» та визначити зміст роботи вчителя початкових класів з виховання культури поведінки молодших школярів. 2. Визначити сутність цінностей у НУШ: правдивість, справедливість, ввічливість, доброта, любов, дружба, толерантність, слухняність, скромність, охайність, акуратність, вдячність, відповідальність, повага, уміння прощати, щедрість, вірність, патріотизм, дисциплінованість, турбота, мужність, надійність, рішучість, служіння людям, співчуття, терплячість, помірність, довіра, уміння радіти, безкорисливість, єдність тощо.	5
2.	1. Опрацювати статтю (https://dytyna.blog/cze-mozhna-vynesty-9-adekvatnyh-reakcij-na-povedinku-ditej/) та відповісти, як реагувати на поведінку дітей (крики, биття батьків або братів / сестер, непослух, бійки з братами / сестрами, кидання предметів. 2. Визначити причини, чому в гарних і порядних батьків виростають нечемні діти (https://zatyshok.net.ua/17781/)	4

3.	1. Скласти поради для батьків щодо виховання дітей в залежності від особливостей темпераменту. 2. Розкрити способи подолання дитячих капризів та істерик у дітей.	7
4.	1. Скласти поради для батьків і вчителів щодо подолання дитячої впертості. 2. Розробити поради для батьків і вчителів щодо подолання дитячого егоїзму.	7
5.	1. Види дитячих скарг. Скласти поради для батьків і учителів «Як відучити дитину ябедничати?» 2. Дії дорослого, якщо дитина вдається до систематичної брехні.	7
6.	1. Розробити пам'ятки для дітей «Чому не можна кусатися», «Чому не можна вживати лихослів'я». 2. Скласти поради для батьків і учителів, як реагувати на дитяче лихослів'я у дошкільному, молодшому шкільному та підлітковому віці.	7
7.	1. Скласти поради для батьків, як боротися з дитячою жадібністю. 2. Дії дорослого, якщо дитина бере чуже.	7
8.	1. Способи подолання дитячої хвалькуватості. 2. Скласти поради для батьків щодо уникнення дитячих образ та визначити способи реагування дорослих на дитячі образи.	7
9.	1. З'ясувати причини дитячих ревнощів та скласти поради для батьків, як їх попередити та подолати. 2. Розробити поради, як боротися з дитячою заздрістю.	7
10.	1. Скласти поради батькам, як боротися з дитячими лінощами. 2. Типи дитячих маніпуляцій та адекватні способи реагування дорослого на них.	7
11.	1. Види дитячої жорстокості, шляхи і способи її подолання у сім'ї та школі. 2. Скласти поради для батьків щодо профілактики дитячої демонстративності.	7
12.	Ознайомитися з порадами психологів щодо виховання дітей у сім'ї та виокремити ефективні стратегії і техніки формування особистості дитини в сім'ї: - Як батьки своїми ж руками роблять дітей неслухняними: 7 типових помилок. URL: http://poshepky.com/yak-batki-svoyimi-zh-rukami-robylyat-ditej-nesluhnyanimi-7-tipovih-pomilok/ - 10 правил виховання, через які діти стають геніями. URL: http://www.tutkatamka.com.ua/nathnennya/psihologiya/10-pravil-vixovannya-cherez-yaki-diti-stayut-geniyami/ - 10 типових помилок сучасних батьків – роздрукувати і повішати на стіну. URL: https://intermarium.news/10-typovyh-pomylok-suchasnyh-batkiv-rozdrukuvaty-i-povishaty-na-stinu/ - 11 речей змінять світ дитини. URL: https://www.facebook.com/tutkatamka/posts/1621664691259530 - Десять секретів виховання щасливих дітей. URL: https://childdevelop.com.ua/articles/upbring/2482/ - 17 справ, які потрібно зробити, поки дитині не виповнилося 5 років. URL: http://ukrcwm.com/interesting/17-sprav-yaki-potribno-zrobyty-poky-dytyni-ne-vypovnylosya-5-rokiv/ - Сім порад, як сприяти розвитку дитини. URL: https://childdevelop.com.ua/articles/develop/5521/ - 6 підказок як відновити психологічний ресурс дитини в домашніх умовах. URL: https://dytpsyholog.com/2018/03/09/6 - 10 речей, які роблять дітей щасливими. URL: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=2086329588257205&id=1890262374530595	9

	- 27 підказок люблячим батькам. URL: http://www.otozh.com.ua/2018/02/24/27-pidkazok-lyublyachim-batkam/ - Ваша дитина – дзеркало вашої родини. URL: http://www.otozh.com.ua/2018/02/12/vasha-ditina-dzerkalo-vashoi-rodini/ - 7 фраз, які батьки повинні казати своїм дітям кожного дня. URL: http://www.tutkatamka.com.ua/nathnennya/psihologiya/7-fraz-yaki-batki-povinni-kazati-svoim-dityam-kozhnogo-dnya/ - Як виховати дітей нерозпещеними. URL: https://childdevelop.com.ua/articles/upbring/2415/	
13.	1.Опрацювати матеріали «Ресурсна скриня» від Світлани Ройз та посібник Т.Колодій «Шляхи розвитку емоційного інтелекту молодших школярів у Новій українській школі» та навести приклади вправ і заходів, спрямованих на розвиток емоційного інтелекту дітей молодшого шкільного віку. 2. Скласти поради для батьків, як розвивати емоційний інтелект у дитини. 3. Подивитися онлайн-інтерв'ю медичного експерту ЮНІСЕФ Катерини Булавінової зі Світланою Ройз «Про психологічну підтримку дітей під час війни» (https://www.youtube.com/watch?v=SLLiKZqKkmo) та дати відповіді на питання: - як батьки можуть допомогти дитині нормалізувати психологічний стан; - ігри в темряві від Світлани Ройз; - як допомогти дітям підняти настрій під час блекауту; - що читати дітям під час війни; - дитина в укритті без батьків: як заспокоїти та підтримати; - що допомагає триматися та бути мамою і татом під час війни; - як пояснювати дітям про війну, не травмуючи їх; - як зрозуміти батькам, що дитина потребує допомоги психолога; - як батькам не передавати свої страхи дітям та ін. 4. Навести приклади не менше 10 ігор про взаємини, почуття й переживання для дорослих і дітей (С. Ройз).	9
	Разом	90

1. Навчальні матеріали та ресурси

Рекомендована література

1. Бронсон П., Меррімен Е. Батьки в шоці: новий погляд на виховання / пер. укр. І.Семенюк. Харків : Вид-во «Ранок»: Фабула, 2018. 400 с.
2. Виявлення, попередження і розгляд випадків насильства та жорстокого поводження з дітьми. Методичні матеріали для працівників освіти / авт.- упор.: С. Буров, І. Дубініна, Ю. Онишко, Л. Сміслова, М. Ясиновська. Київ: Видавничий дім «КАЛИТА», 2007. 36 с.
3. Вілсон Джаклін. Дитина-валіза: повість : для мол. серед. шк. віку / пер. з англ. В. Чернишенка. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2010.
4. Вілсон Джаклін. Дівчата зважуються: повість : для середн. шк. віку / пер. з англ. В. Чернишенка. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2014. 240 с.
5. Вілсон Джаклін. Ліззі Рот-на-замок: повість : для мол. серед. шк. віку / Пер. з англ. В. Чернишенка. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2012. 80 с.

6. Діти «групи ризику» та специфіка роботи з ними в умовах шкільного навчання і виховання в сім'ї / укл. Н. В. Казакова. Хмельницький: Вид-во П П «Ю.І.Горенюк», 2012. 328 с.
7. Дубінська Л. Дитина не слухає. Що робити? Київ: Брайт Букс, 2016. 128 с.
8. Дунець О.М. Виховання культури поведінки молодших школярів на уроках духовності : навчально-методичний посібник. Хмельницький : Вид-во ФОП «О. М. Казаков», 2014. 75 с.
9. Загадковий світ емоцій. Розвиток емоційної сфери дошкільників / Упоряд. І. В. Молодушкіна. 2-ге вид. Харків : Вид. група «Основа», 2011. 207 с.
10. Касдепке Кжегож. Велика книга почуттів. Львів, 2015. 256 с.
11. Курсінка Мері Шіді. Виховання надзвичайної дитини. Порадник для батьків надто активних, емоційних, вразливих, чутливих і наполегливих дітей; переклад з англ. Ольга Синиця. 3-тє вид., Київ: Наш формат, 2018. 432 с.
12. Макріді Емі. Я!Я!Я! Як перевиховати егоїстичну дитину (або її батьків) / пер. з англ. В. Глінка. Київ : Наш формат, 2018. 328 с.
13. Пелегріно Піно. Мистецтво виховання. Львів: Свічадо, 2008. 150 с.
14. Психологія внутрішнього світу / упоряд. Т. Гончаренко. Київ: Редакції загально-педагогічних газет, 2003. 128 с.
15. Реакреційна психологія дитинства: теорія і практика: колективна монографія / за заг. ред. С.М. Симоненко. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 320 с.
16. Родняк Л. Я. – Ваша дитина. Практична педагогіка для батьків та вчителів. Дрогобич : Коло, 2002. 152 с.
17. Ройз С. Ресурсна скриня. URL: <https://resursna-skrynja.nus.org.ua/resursna-skrinya/>
18. Темплар Р. Правила батьківства. 109 порад – мільйон щасливих дітей! Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2017. 287 с.
19. Теорія та технології роботи з різними категоріями дітей : курс лекцій / укл. Н. В. Казакова. Хмельницький: Вид-во П П «Ю.І.Горенюк», 2012. 172 с.
20. Федорченко Т. Є. Рання профілактика негативних проявів у поведінці дітей / Т. Є.Федорченко. Київ : ТОВ «ХІК», 2003. 128 с.
21. Шляхи розвитку емоційного інтелекту молодших школярів у Новій українській школі: методичний посібник / укл. Т. А. Колодій. Хмельницький: навчально-виховний комплекс № 9 м. Хмельницького, 2022. 46 с.

Посилання на літературу

- «Важка» дитина: Що робити, якщо все складно. URL: <https://womo.ua/vazhka-ditina-shho-robiti-yakshho-vse-skladno/>
- «Знову посуд не помив»: Я егоїст і мені нормально. URL: <https://www.the-village.com.ua/village/knowledge/simple-words/288159-znovu-posud-ne-pomiv-ya-egoyist-i-meni-normalno>
- 10 речей, які не можна примушувати робити дитину. URL: <http://www.tutkatamka.com.ua/nathnennya/psihologiya/10-rechej-yaki-ne-mozhna-primushuvati-robiti-ditinu/>
- 10 речей, які роблять дітей щасливими. URL: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=2086329588257205&id=1890262374530595
- 10 способів зупинити дитячу істеріку. URL: <http://zazimye.info/index.php/rubryky/simia-i-vykhovannia/item/141-10-sposobiv-zupynyty-dytiachu-isteryku.html>
- 10 типових помилок сучасних батьків – роздрукувати і повішати на стіну. URL: <https://intermarium.news/10-typovyh-pomylok-suchasnyh-batkiv-rozdruckuvaty-i-povishaty-na-stinu/>
- 10 фраз, які я не сказала своїй дитині перед школою. А даремно! URL: <https://www.facebook.com/ukrcwm/posts/923302787844841>
- 11 речей, які не можна забороняти дитині. URL: <https://zatyshok.net.ua/5291/>
- 13 порад, щоб краще зрозуміти психологію дітей. URL: <https://childdevelop.com.ua/articles/psychology/8763/>
- 4 питання, які потрібно задавати дитині кожен день. URL:

https://zaselom.com/4-pitannya-yaki-potribno-zadavati-ditini/?fbclid=IwAR2UUFcwrMbo792WaPtMj70dTJanFs-8Jx6oKJV7_Re3ZiOJvPGruXGLKZE

5 речей, яким варто перестати вчити дівчат. URL: <https://vseosvita.ua/news/5-rechei-iakym-varto-perestaty-vchyty-divchat-5864.html>

5 способів впоратися з дитячими капризами. URL: <https://osvitoria.media/opinions/5-sposobiv-vporatysya-z-dytyachym-nyttyam/>

7 важливих кроків, які допоможуть дитині подолати агресію. URL: <https://gazeta.ua/articles/family/7-vazhlyvih-kroktiv-yaki-dopomozhut-ditini-podolati-agresiyu/690942>

7 м'яких технік, що переконують дитину слухатися без сліз і капризів. URL: <http://4mamas-club.com/porady/7-myakix-technik-shho-perekonuyut-ditinu-sluxatisya-bez-sliz-i-kapriziv/>

7 фраз, які батьки повинні казати своїм дітям кожного дня. URL: <http://www.tutkatamka.com.ua/nathnennya/psihologiya/7-fraz-yaki-batki-povinni-kazati-svoim-dityam-kozhnogo-dnya/>

8 речей, які не можна забороняти малюку. URL: https://24tv.ua/family/yak_batki_vihovuyut_ditinu_linivoyu_8_rechey_yaki_ne_mozhna_zaboronyati_malyuku_n1276869

9 фраз, які варто говорити своїм дітям кожен день. URL: <https://coma.in.ua/38684>

Ваша дитина – дзеркало вашої родини. URL: <http://www.otozh.com.ua/2018/02/12/vasha-ditina-dzerkalo-vashoi-rodini/>

Власенко В. Як розпізнати маніпулятора? мої спостереження з життя. URL: <https://westnews.com.ua/yak-rozpiznati-manipulyatora-moyi-sposterezhennya-z-zhittya/?fbclid=IwAR1jv9eJjCRkckdLqcViapiIEteRA9BwXGuojFrEcADpQybbt6TwXtPI6v4>

Вчені з'ясували, в якому віці дитина починає лінуватися. Що робити батькам? URL: <https://uk.etcetera.media/6881-198.html>

Дитячий егоїзм: як з ним боротися? URL: <https://changeonlife.ua/ua/news/dityachij-ego-zm-yak-z-nim-borotisya>

Егоїзм та егоцентризм. URL: <http://newacropolis.org.ua/articles/ehoizm-ta-ehotsentryzm>

Заспокоїти плаксію: що робити, якщо дитина весь час ние. URL: https://tsn.ua/lady/dom_i_deti/deti/zaspokoyiti-plaksiya-scho-robiti-yakscho-ditina-ves-chas-niye-499626.html

Капризна дитина: секрети спілкування. URL: <https://childdevelop.com.ua/articles/upbring/4032/>

Комісарова М. Що робити з некерованими дітьми? 4 питання, які потрібно задавати дитині кожен день. URL: https://zaselom.com/4-pitannya-yaki-potribno-zadavati-ditini/?fbclid=IwAR2UUFcwrMbo792WaPtMj70dTJanFs-8Jx6oKJV7_Re3ZiOJvPGruXGLKZE

Любов-отрута: як гіперопіка вбиває особистість дитини. URL: <http://4mamas-club.com/porady/lyubov-otruta-yak-giperopika-vbivaye-osobistist-ditini/>

Неслухняна дитина. URL: <https://satanivska-gromada.gov.ua/nesluhnyana-ditina-11-03-58-10-11-2016/>

Неслухняна дитина: секрети спілкування. URL: <https://childdevelop.com.ua/articles/upbring/4032/>

Ось 5 причин, названих експертами, чому ваші діти вас не слухають. URL: <http://www.tutkatamka.com.ua/nathnennya/psihologiya/ye-tilki-5-prichin-chomu-diti-ne-sluxayut-batkiv-yaka-u-vas/>

Поведінкові проблеми, корисні для дітей. URL: <https://childdevelop.com.ua/articles/upbring/1905/>

Проблема «батьки і діти» та розумний егоїзм. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/952569.html>

Проект «Лихослів'я в нашому житті». Освітній портал «На урок». URL: <https://naurok.com.ua/scenariy-proektu-lihosliv-ya-v-nashomu-zhitti-94742.html>

Рецепти егоїзму. URL: https://dt.ua/family/recepti-egoyizmu-262035_.html

Ройз С.(2019), «Ваша дитина кусається? Це можна пояснити», available at. URL: <https://nv.ua/ukr/style/blogs/vash-rebenok-kusaetsya-eto-mozhno-obyasnit-50043735.html>

Ройз С.(2019), «Чому діти кусаються і що з цим робити: практичні поради психолога», available at. URL: <https://www.segodnya.ua/ua/lifestyle/psychology/pochemu-deti-kusayutsya-i-cto-s-etim-delat-praktichnye-sovety-psihologa-1333370.html>

Слухняна дитина – місія здійснення! URL: <https://www.empatia.pro/sluhnyana-dytyna-misiya-zdijsnenna/>

Стецько Н. Лихослів'я устами дитини. Фортуна. 08.04.2010. URL:

<https://fortuna-gazeta.com.ua/articles>.

Тактика встановлення обмежень для дітей. URL: <https://www.facebook.com/childdevelop.com.ua/posts/1213357632142576>

Ткачук І.В. Лінива дитина. Як допомогти. Поради психолога. URL:

<https://klasnaocinka.com.ua/uk/article/liniva-ditina-yak-dopomogti-poradi-psikhologa.html>

Товариськість як фактор удачі дітей. URL: <https://childdevelop.com.ua/articles/develop/2414/>

Чому наші діти менш терплячі та більш самотні й розпечені, ніж покоління назад. URL:

<http://www.tutkatamka.com.ua/nathnennya/psihologiya/chomu-nashi-diti-mensh-terplyachi-ta-bilsh-samotni-i-rozpeshheni-nizh-pokolinnya-nazad/>

Чому сучасні діти не вміють вчитися, не вміють чекати і насилу переносять нудьгу. URL:

<https://intermarium.news/chomu-suchasni-dity-ne-vmiyut-vchytysya-ne-vmiyut-chekaty-i-nasylyu-perenosyat-nudgu/>

Що робити, якщо дитина неслухняна? URL: https://smartum.com.ua/about_us/blog/semya-i-otnosheniya/chto-delat-esli-rebenok-ne-slushaetsya/

Що таке образа? І чому не варто ображатися на інших URL: <https://ukrcwm.com/interesting/scho-take-obraza-i-chomu-ne-varto-obrazhatysya-na-inshyh/>

Щоб виростити дитину зі здоровою психікою, необхідно уникати поширених батьківських помилок. URL:

<http://mamabag.com.ua/2018/09/23/shhob-virostiti-ditinu-zi-zdorovoyu-psixikoyu-neobxidno-unikati-poshirenix-batkivskix-pomilok/>

Як батьки своїми ж руками роблять дітей неслухняними: 7 типових помилок.

URL: <http://poshepky.com/yak-batki-svoyimi-zh-rukami-roblyat-ditej-nesluhnyanimi-7-tipovih-pomilok/>

Як відучити дитину брати чуже: 13 порад психолога. URL: <https://osvitoria.media/experience/yak-viduchyty-dytynu-braty-chuzhe-13-porad-psyhologa/>

Як відучити дитину від істерик. URL: <http://tilimili-masiki.com.ua/jak-viduchiti-ditinu-vid-isterik/>

Як відучити дітей битися між собою <https://osvitoria.media/opinions/yak-viduchyty-ditej-bytysya-mizh-soboyu/>

Як впоратися мамі капризі і плачі дитини. URL: <https://xn--80aa8ab.xn--j1amh/iak-vporatisia-mami-kaprizi-i-plachi-ditini>

Як допомогти братам і сестрам стати друзями. URL: <https://childdevelop.com.ua/articles/upbring/2418/>

Як не виростити дитину егоїстичним нарцисом. URL: <https://childdevelop.com.ua/articles/upbring/3543/>

Як не виховати дитину-егоїста. URL: https://gazeta.ua/articles/edu-and-science/_ak-ne-vihovati-ditinuegoyista-psiholog/755779.

Як правильно реагувати на дитячі істерики. URL: <https://pogliad.ua/news/yak-pravilno-reaguvati-na-dityachi-isteriki-158714>

Як реагувати на фразу «Ти мені більше не друг»? URL: <https://childdevelop.com.ua/articles/upbring/5403/>

Як упоратися з дитиною-холериком. URL: <http://4mamas-club.com/porady/yak-uporatisya-z-ditinoyu-xolerikom/>

Як упоратися з дитячими істериками. URL: <https://childdevelop.com.ua/articles/psychology/7712/>

Яковишина В. Як не виховати дитину ледачою — поради психологів. URL:

https://gazeta.ua/articles/edu-and-science/_ak-ne-vihovati-ditinu-ledachoyu-poradi-psihologiv/804846

6. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, тестування, перевірка самостійних робіт.

Форма контролю: залік.

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни «Теорія і методика роботи з різними категоріями учнів» здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації освітнього процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в таблиці.

Підсумкова (загальна) оцінка з курсу є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі види контролю. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни.

Розподіл балів, які отримують студенти при вивченні дисципліни «Рання профілактика негативних проявів у поведінці дітей»

№	Теми	Тести	Усне опитування	Самостійна робота
1.	Суть ранньої профілактики негативних проявів у поведінці дітей		4	3
2.	Негативні прояви у поведінці дітей, їх ознаки та причини. Поведінкові проблеми, корисні для дітей		4	4
3.	Дитяча неслухняність. Дитячі капризи та істерики.		4	3
4.	Дитяча впертість. Дитячий егоїзм.		4	3
5.	Дитяче ябедництво. Дитяча брехливість.		4	3
6.	Дитячі укуси. Дитяча схильність до лихослів'я		4	3
7.	Дитяча жадібність. Дитяча корисливість (беруть чуже)		4	3
8.	Дитяча хвалькуватість. Дитячі образи.		4	3
9.	Дитячі ревності. Дитяча заздрість.		4	3
10.	Дитячі лінощі. Дитяча маніпуляція.		4	3
11.	Дитяча жорстокість. Дитяча демонстративність.		4	3
12.	Стратегії та техніки формування особистісної значущості дитини.		4	3
13.	Розвиток емоційного інтелекту молодших школярів у Новій українській школі.		4	3
	ТЕСТИ	8		
		8	52	40
		100		

Поточне тестування та самостійна робота													Сума	Залік	
ЗМ1		ЗМ2								ЗМ3					
T-1	T-2	T-3	T-4	T-5	T-6	T-7	T-8	T-9	T-1 0	T-1 1	T-1 2	T-1 3	тести	100	до 25 % від кількості набраних балів
7	8	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	8		

ЗМ1– змістовий модуль

T1, T2 ... T6 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Силабус:

Складено доц. кафедри педагогіки, канд. пед. наук Казаковою Н.В.

Ухвалено кафедрою педагогіки протоколом від _____ №_____.

Погоджено

Методичною радою факультету (протокол від _____ №_____).